

Protokoll fra fellesmøte i rovviltnemndene i region 4 og region 5 12. september 2022

Tid og sted:

12. september 2022, kl. 10:00-1200, Scandic Hotell Lillestrøm

Til stede:

Fra nemnda i region 4

Lise Hagen Rebbestad, Dagfinn Sundsbø, Kjell Håvard Jensen, Arne Olav Haabeth, Benedicte Lund

Fra nemnda i region 5

Rune Øyegarden, Kjerstin G. Lundgård, Mari Gjestvang, Truls Gihlemoen, Jon Anders Mortensson

Forfall:, Stein Tronsmoen

Møteleder: Lise Hagen Rebbestad

Fra sekretariatene:

Oslo og Viken: Christian Hillmann, Olav Haaverstad, Otto Galleberg

Innlandet: Thomas Olstad, Silje Bøe

Referent: Christian Hillmann

Ingen kommentarer til innkallingen.

Fellessak 4/22 - Fastsetting av kvote og område for lisensfelling av ulv innenfor ulvesonen i 2023

Innstilling fra sekretariatene i region 4 og 5

Etter rovviltforskriften § 10 kan en rovviltnemnd fatte vedtak om kvote for lisensfelling for å begrense veksten og/eller utbredelsen av en bestand av ulv. Felling kan bare gjennomføres dersom det ikke finnes annen tilfredsstillende løsning ut fra prinsippet om geografisk differensiert forvaltning og uttaket ikke truer bestandens overlevelse. Lisensfelling er felling av et bestemt antall individer av en viltart med hjemmel i naturmangfoldloven (nml) § 18 første ledd bokstav b) og c), der kvoten er fastsatt av offentlig myndighet, jf. rovviltforskriften § 2. I henhold til naturmangfoldloven § 18, første ledd bokstav b) kan felling gjennomføres for å avverge skade på avling, husdyr, tamrein, skog, fisk,

vann eller annen eiendom. I henhold til bokstav c) kan felling gjennomføres for å ivareta allmenne helse- og sikkerhetshensyn eller andre offentlige interesser av vesentlig betydning.

1. Om nemndenes myndighet

Rovviltnemndene i region 4 og 5 viser til den nasjonale målsettingen om 4-6 årlige ynglinger av ulv, der 3 av disse skal ha skjedd i revir som i sin helhet ligger i Norge. Ynglinger utenfor ulvesona skal medregnes. Der en del av reviret ligger i Sverige skal en yngling medregnes med en faktor på 0,5. De siste dokumenterte data om ynglinger fra nasjonalt overvåkingsprogram for rovvilt viser at det er registrert totalt 8 ynglinger i 2021. Av disse har 4 ynglinger forekommet i helnorske revirer og 8 ynglinger i grenserevir.

Rovviltnemndene anser med det at de har myndighet til å fatte vedtak om kvote for lisensfelling av ulv, jf. § 4 første ledd bokstav d og e, § 7 og § 10 i rovviltforskriften.

2. Kvote

Rovviltnemndene har fattet vedtaket på bakgrunn av siste tilgjengelige vitenskapelige kunnskap om ulvens bestandsstatus, jf. naturmangfoldloven § 8. Det foreligger betydelig kunnskap om den skandinaviske ulvebestanden, og føre-var-prinsippet, jf. naturmangfoldloven § 9, tillegges derfor mindre vekt. Rovviltnemndene anser at en kvote på inntil 12 ulver innenfor ulvesona med formål å ta ut alle individer i revirene Juvberget og Kockohonka ikke er til hinder for å nå bestandsmålet i 2023. Kvoten er avgrenset til å gjelde foreldreindivider og deres avkom som enda ikke har vandret ut fra revirene. Statsforvalteren kan endre kvoten i tråd med oppdatert kunnskap om antallet dyr i reviret. Et slikt uttak vil ikke påføre bestanden en for stor samlet belastning, jf. naturmangfoldloven § 10, eller true overlevelsen av den skandinaviske ulvebestanden på lang sikt, jf. naturmangfoldloven § 5 og rovviltforskriften §§ 3 og 7. Hensynet til differensiert forvaltning er vektlagt i vedtaket, jf. naturmangfoldloven § 12. Nemndene anser ikke at naturmangfoldloven § 11 er relevant i denne sammenheng.

Nemndene viser til sekretariatets saksframlegg og anser at det er hjemmel for lisensfelling innenfor revirene Juvberget og Kockohonka etter naturmangfoldloven § 18 c. Det er her lagt vekt på det norske bestandsmålet, jf. naturmangfoldloven § 18 andre ledd andre punktum.

3. Lisensfellingsområde

Av hensyn til å sikre et effektivt uttak av dyr i revirene Juvberget og Kockohonka og samtidig redusere risikoen for å felle dyr som ikke tilhører reviret, fastsettes fellingsområdet av Statsforvalteren nærmere oppstart av lisensfelling. Fellingsområdet fastsettes med bakgrunn i siste tilgjengelige informasjon om områdebruk og kjent forekomst av andre ulver i nærliggende områder. Fellingsområdet kan endres av Statsforvalteren i løpet av fellingsperioden.

4. Lisensfellingsperiode

De ytre rammene for lisensfelling er 1. januar til 15. februar 2023. Av hensyn til behovet for et best mulig kunnskapsgrunnlag om revirer før lisensfelling starter og risiko for felling av andre dyr enn de som tilhører revirene, fastsettes fellingsperioden av Statsforvalteren nærmere oppstart av lisensfelling. Statsforvalteren kan både utsette oppstart av lisensfelling og avslutte denne selv om ikke alle dyr tilhørende revirene er felt. Hensikten er å legge til rette for et effektivt uttak av dyr tilhørende revirene Juvberget og Kockohonka, samtidig som risikoen for felling av dyr som ikke tilhører revirene reduseres.

5. Forholdsregler for å unngå felling av genetisk verdifulle individer

Ut fra dagens kunnskap anser rovviltnemndene å ha tatt de forholdsregler som skal tas for å ivareta genetisk verdifulle individer. Dersom ny kunnskap om slike individer skulle tilkomme, kan Statsforvalteren gjøre det som er nødvendig for å redusere sannsynligheten for at disse felles.

6. Vilkår for deltakere i lisensfelling

Jeger plikter å holde seg oppdatert om status for lisensfelling under fellingsforsøk. Statsforvalteren oppretter en kvotetelefon som gir jegeren opplysning om antall felte dyr og hvor mange dyr som gjenstår på kvoten. Jeger plikter også å registrere seg som bruker av Statsforvalterens løsning for SMS-varsling om status for lisensfelling.

Vedtaket er fattet med hjemmel i § 10 i forskrift om forvaltning av rovvilt av 18. mars 2005, jf. § 18 i lov om forvaltning av naturmangfold av 19. juni 2009. Dette vedtaket er et enkeltvedtak og kan påklages i medhold av forvaltningsloven kapittel VI, senest innen 3 uker etter at vedtaket er gjort kjent.

Rovviltnemndenes behandling:

Alternative forslag til vedtak ble fremsatt:

1. Fra Arne Haabeth og Lise Hagen Rebbestad (i kursiv):

«Etter rovviltforskriften § 10 kan en rovviltnemnd fatte vedtak om kvote for lisensfelling for å begrense veksten og/eller utbredelsen av en bestand av ulv. Felling kan bare gjennomføres dersom det ikke finnes annen tilfredsstillende løsning ut fra prinsippet om geografisk differensiert forvaltning og uttaket ikke truer bestandens overlevelse. Lisensfelling er felling av et bestemt antall individer av en viltart med hjemmel i naturmangfoldloven (nml) § 18 første ledd bokstav b) og c), der kvoten er fastsatt av offentlig myndighet, jf. rovviltforskriften § 2. I henhold til naturmangfoldloven § 18, første ledd bokstav b) kan felling gjennomføres for å avverge skade på avling, husdyr, tamrein, skog, fisk, vann eller annen eiendom. I henhold til bokstav c) kan felling gjennomføres for å ivareta allmenne helse- og sikkerhetshensyn eller andre offentlige interesser av vesentlig betydning.

1. Om nemndenes myndighet

Rovviltnemndene i region 4 og 5 viser til den nasjonale målsettingen om 4-6 årlige ynglinger av ulv, der 3 av disse skal ha skjedd i revir som i sin helhet ligger i Norge. Ynglinger utenfor ulvesona skal medregnes. Der en del av reviret ligger i Sverige skal en yngling medregnes med en faktor på 0,5. De siste dokumenterte data om ynglinger fra nasjonalt overvåkingsprogram for rovvilt viser at det er registrert totalt 8 ynglinger i 2021. Av disse har 4 ynglinger forekommet i helnorske revirer og 8 ynglinger i grenserevir.

Rovviltnemndene anser med det at de har myndighet til å fatte vedtak om kvote for lisensfelling av ulv, jf. § 4 første ledd bokstav d og e, § 7 og § 10 i rovviltforskriften.

2. Uttak

Rovviltnemndene har fattet vedtaket på bakgrunn av siste tilgjengelige vitenskapelige kunnskap om ulvens bestandsstatus, jf. naturmangfoldloven § 8. Det foreligger betydelig kunnskap om den skandinaviske ulvebestanden, og føre-var-prinsippet, jf. naturmangfoldloven § 9.

Rovviltnemndene legger også vekt på lagmannsrettens dom selv om den ennå ikke er rettskraftig. Rovviltnemndene mener at det ikke et rettslig grunnlag for uttak av revir i ulvesonen i år da det ikke kan redegjøres for klare merbelastninger som følger av konkrete revir og som går utover hva man må kunne regne med i ulvesonen. Rettens vurdering av krav til påviste merbelastninger for å kunne ha et uttak av revir i ulvesonen hjemlet etter naturmangfoldloven § 18, første ledd, bokstav c, anses ikke som redegjort for og det tas derfor ikke ut ulv innenfor sonen i 2023.

Rovviltnemndene mener at et uttak i 2023 vil kunne påføre bestanden en for stor samlet belastning, jf. naturmangfoldloven § 10, eller true overlevelsen av den skandinaviske ulvebestanden på lang sikt, jf.

naturmangfoldloven § 5 og rovviltforskriften §§ 3 og 7. Hensynet til differensiert forvaltning er også vektlagt i vedtaket, jf. naturmangfoldloven § 12. Da det vil bli åpnet for uttak utenfor sonen.

3. Ønske om uttak fra Svenske myndigheter

Svenske myndigheter beslutter sine uttak på et senere tidspunkt enn Rovviltnemndene. Hvis Svenske myndigheter i år vedtar å ta ut Svensk-Norske revir så er Rovviltnemndene villige til å ta opp igjen denne saken.»

2. Alternativt forslag til vedtak fremmet av Dagfinn Sundsbø, Håvard Jensen, Kjerstin Lundgård, Mari Gjestvang, Rune Øygarden, Jon Anders Mortenson og Truls Gihlemon (i kursiv):

«Punkt 1, 4, 5 og 6 som innstilling fra sekretariatet.

Nytt punkt 2:

2. Kvote

Rovviltnemndene har fattet vedtaket på bakgrunn av siste tilgjengelige vitenskapelige kunnskap om ulvens bestandsstatus, jf. naturmangfoldloven § 8. Det foreligger betydelig kunnskap om den skandinaviske ulvebestanden, og føre-var-prinsippet, jf. naturmangfoldloven § 9, tillegges derfor mindre vekt. Rovviltnemndene anser at en kvote på inntil 26 ulver innenfor ulvesona med formål å ta ut alle individer i revirene Juvberget, Kockohonka, Ulvåa og Mangen ikke er til hinder for å nå bestandsmålet i 2023. Kvoten er avgrenset til å gjelde foreldreindivider og deres avkom som enda ikke har vandret ut fra revirene. Statsforvalteren kan endre kvoten i tråd med oppdatert kunnskap om antallet dyr i reviret. Et slikt uttak vil ikke påføre bestanden en for stor samlet belastning, jf. naturmangfoldloven § 10, eller true overlevelsen av den skandinaviske ulvebestanden på lang sikt, jf. naturmangfoldloven § 5 og rovviltforskriften §§ 3 og 7. Hensynet til differensiert forvaltning er vektlagt i vedtaket, jf. naturmangfoldloven § 12. Nemndene anser ikke at naturmangfoldloven § 11 er relevant i denne sammenheng.

Nemndene viser til sekretariatets saksframlegg og anser at det er hjemmel for lisensfelling innenfor revirene Juvberget, Kockohonka, Ulvåa og Mangen etter naturmangfoldloven § 18 c. Det er her lagt vekt på det norske bestandsmålet, jf. naturmangfoldloven § 18 andre ledd andre punktum. Rovviltnemndene vil sterkt anmode om at alle dyr i de 4 nevnte revirene tas ut slik at vedtatt kvote i størst mulig grad kan effektueres.

Nytt pkt.3:

Av hensyn til å sikre et effektivt uttak av dyr i revirene Juvberget, Kockohonka, Ulvåa og Mangen og samtidig redusere risikoen for å felle dyr som ikke tilhører reviret, fastsettes fellingsområdet av Statsforvalteren nærmere oppstart av lisensfelling. Fellingsområdet fastsettes med bakgrunn i siste tilgjengelige informasjon om områdebruk og kjent forekomst av andre ulver i nærliggende områder. Fellingsområdet kan endres av Statsforvalteren i løpet av fellingsperioden. Det legges til grunn at forutsatt merking av genetisk verdifulle individer i Setten-reviret gjennomføres før oppstart av uttak av ulv i Mangen-reviret.

Nemndenes begrunnelse for uttak av reviret Ulvåa

Vilkåret om å sannsynliggjøre at bestanden etter neste yngling fortsatt vil oppfylle det nasjonalt fastsatte bestandsmålet, jf nml § 5 og rovviltforskriften § 3.

Nemndene mener at ved uttak av grensereviret Ulvåa vil det fastsatte bestandsmålet fortsatt oppfylles i 2023. Det vises til siste bestandsrapport. Det er noe usikkerhet knyttet til beregningene, men historiske tall viser at det nasjonale bestandsmålet har vært opprettholdt over øvre del med god margin siden 2016. Det er 8 familiegrupper i 2022, herav 4 helnorske revir og 8 grenserevir, samt 5

helnorske revirmarkerende par. Det er derfor overveiende sannsynlig at bestandsmålet for ulv jf rovviltforskriften § 3 første ledd vil nås i 2023, ved uttak av grensereviret Ulvåa, i tillegg til uttak av revirene Juvberget, Kockohonka og Mangen. Uttak av 3 grenserevir vil ikke gå på bekostning av målet om minst 3 helnorske ynglinger, jf rovviltforskriften § 3 første ledd 3. punktum.

Vilkåret om at felling ikke truer bestandens overlevelse, jf. naturmangfoldloven § 18 andre ledd

Etter nemndenes vurdering kan det under de samme forutsetningene tas ut ett revir, Ulvåa, i tillegg til tre andre revir gjennom lisensfelling innenfor ulvesona. Samlet kvote innenfor ulvesona vil med dette være 26 dyr (medregnet Mangen, se egen begrunnelse). En økning på 14 dyr ut over sekretariatets innstilling vil ikke true bestandens overlevelse.

Nemndene viser til at en kvote i region 4 og 5 på totalt 38 ulver (14 utenfor og 24 innenfor sona), sammen med annet kjent og forventet uttak i Norge i 2022/23, forventes å gi en nedgang i den norske delbestanden. Uttaket vil likevel ikke bringe den norske delen av bestanden under bestandsmålet.

Etter nemndenes vurdering vil heller ikke forventet uttak i Norge og Sverige samlet sett bringe den sør-skandinaviske bestanden under referanseverdien for gynnsam bevarandestatus på 340 individer. Ut fra dette mener nemndene at et slikt uttak heller ikke vil true bestandens overlevelse og dermed foreligger hjemmel for uttak jf. naturmangfoldloven § 18, andre ledd 1.pkt.

Andre offentlige interesser av vesentlig betydning, jf nml § 18 c.

Ivareta hensynet til beitenæringen og distriktpolitiske interesser

Innenfor reviret Ulvåa er det beitedyr i og rundt reviområdet. Alt av sau og det meste av storfe går innenfor inngjerdede arealer. Det går noe storfe fritt på utmark i nærheten av reviret, sør for rv.25 i Elverum kommune.

Nemndene viser til sekretariatets vurdering av ulemper og belastning for beitenæringen som gjør seg gjeldende innenfor ulverevir. Beitebruk som ikke får nyttiggjort hele utmarka fører til matsvinn og bidrar til avvikling av kulturlandskapet. I sin konsekvens har dette betydning for næringsgrunnlag og bosetting i hele landet. Hensynet bør tillegges stor vekt i en samlet vurdering av hjemmelsgrunnlaget etter naturmangfoldloven 18 c.

Jakt

Innenfor reviret Ulvåa er det både småviltjakt og storviltjakt. Nemndene viser til sekretariatets vurdering av belastninger for jegere og rettighetshavere som gjør seg gjeldende innenfor ulverevir, og at disse belastningene bygger opp under konfliktene knyttet til ulveforvaltningen. Ulvåa er ikke noe unntak for jaktutøvelse. Redusert jaktutfoldelse tillegges noe vekt i en samlet vurdering av hjemmelsgrunnlaget etter naturmangfoldloven 18 c.

Lokalbefolkningens trygghet og psykososiale forhold

Nemndene viser til sekretariatets saksframlegg der det framgår at ulvekonfliktene til en viss grad handler om utrygghet, bekymringer for barn/hunder/egen person og innskrenkede muligheter for friluftsliv og jaktutøvelse. Ulvåa-reviret ble registrert første gang i 2019/2020 og siden har dette vært en del av befolkningens hverdag. Dette utgjør en stor belastning i så vel dagligliv som i utførelsen av jakt og friluftsliv. Dette forholdet bør tillegges stor vekt i det samlede hjemmelsgrunnlaget etter nml 18 c.

Konfliktdemping og tillitt til forvaltningen

Ulvåa-reviret har, som vist til ovenfor, betydelig negativ påvirkning på hverdagslivet. Det er påvist at konfliktene knyttes til beitenæring, jakt, friluftsliv og lokalbefolkningens trygghetsfølelse. Økt konfliktnivå svekker tilliten til forvaltningen. Dette er av betydning når fellingstillatelse skal vurderes. En forutsigbar rovviltforvaltning vil virke konfliktdempende og øke tilliten til forvaltningen. Uttak av Ulvåa-reviret vil bidra til dette, uten at det vil utfordre bestandsmålet og ligge innenfor Stortingets føringer.

Nemndene viser til Energi- og miljøkomitèens uttalelse om at interesseavveiningene skal være av dynamisk karakter samt at det ved vurdering av uttak av rovvilt iht. naturmangfoldloven § 18 c annet ledd 2.pkt, skal legges vekt på om bestandsmålet som er vedtatt i Stortinget er nådd. Ulvebestanden har i flere år sammenhengende ligget over bestandsmålet. Dette senker terskelen for uttak etter nml § 18 første ledd bokstav c. Nemndene mener derfor at bestandssituasjonen støtter opp under at vilkårene i naturmangfoldloven § 18 første ledd, bokstav c er oppfylt.

Nemndene viser til at man med uttak av Ulåa-reviret i tillegg til tre andre revir, tar sikte på å forvalte bestanden innenfor bestandsmålet og at et slikt uttak ikke anses å true bestandens overlevelse. Videre er ingen av ulvene i de aktuelle revirene genetisk viktige. Nemndene anser med det at vernehensynet også er ivaretatt.

Etter nemndenes oppfatning er hensynet til de belastningene og konfliktene som er knyttet til Ulåa-reviret, samt hensynet til konfliktdemping og økt tillitt til forvaltningen av ulv generelt, samlet sett så tungtveiende at det danner rettslig grunnlag for felling etter naturmangfoldloven § 18 første ledd, bokstav c

Vilkåret om at det ikke må foreligge andre tilfredsstillende løsninger, jf nml § 18 annet ledd 1.pkt

Det vises her til sekretariatets begrunnelse gjengitt i saksframlegget side 29, hva angår drøfting av nml § 18 annet ledd om at det ikke må foreligge andre tilfredsstillende løsninger. Andre tilfredsstillende løsninger foreligger ikke, og vilkåret for uttak etter nml § 18 første ledd bokstav c er dermed oppfylt.

Nemndenes begrunnelse for uttak av reviret Mangen.

Uttaket av det helnorske reviret Mangen vil føre til at samlet uttak bidrar til at en nærmer seg det fastsatte bestandsmålet, men fortsatt innenfor rammen av 4-6 revirhevdene par, hvorav minst 3 helnorske. Mangen-reviret var en del av rovviltnemndenes forslag til uttak for 2022 etter forslag fra Statsforvalteren. Dette ble endret i departementets behandling som følge av nærheten til Setten-reviret og faren for at genetisk viktig ulv fra dette reviret skulle tas ut ved en feil. Det vises det myndighetenes forutsetning om bemerkning av ulv i Settenreviret. Dette er ikke gjennomført, og rovviltnemndene forutsetter at det skjer i forbindelse med gjennomføring av uttak vinteren 2023.

Vilkåret om at felling ikke truer bestandens overlevelse, jf. Naturmangfoldlovens § 18, andre ledd
Det vises til framlagt dokumentasjon på antall individer i den sør-skandinaviske ulvestammen. Det foreslåtte uttak av 3 grense-revir og ett helnorsk revir, Mangen, vil samlet sett ikke bringe den samlede stammen av ulv i Norge og Sverige under referanseverdien for «gynnsam bevarandestatus på 340 individer.

Vurdering av hjemmelsgrunnlaget i Naturmangfoldlovens § 18, bokstav C.

Ivareta hensynet til beitenæringen.

Innenfor reviret Mangen er det beitedyr i og rundt revirområdet. Husdyr holdes på inngjerdet område, men dette er ikke til hinder for angrep fra ulv. Det vises i denne sammenheng til at ulv drepte 30 sau innenfor godkjent rovdrygjerde i Marker sommeren 2021. Nemndene viser også til at beitebrukere som ikke får nyttiggjort utmark, fører til matsvinn og uheldig avvikling av tradisjonelt kulturlandskap. Dette har vesentlig betydning for de distriktpolitiske og samfunnsmessige interesser som skal vurderes iflg hjemmelsgrunnlaget etter Naturmangfoldlovens § 18 C.

Jakt.

Innenfor Mangen er det småvilt- og storviltjakt. Nemndene viser til sekretariatets vurdering av belastningen for jegere og rettighetshavere som gjør seg gjeldene innenfor ulvevirer, og at disse belastningene bygger opp under konfliktene knyttet til ulveforvaltningen. Det vises til at redusert jaktutfoldelse tillegges vekt i en samlet vurdering av hjemmelsgrunnlaget etter Naturmangfoldlovens § 18 c.

Lokalbefolkningens trygghet og psykososiale forhold.

Mangen-reviret gir betydelig negativ påvirkning av hverdagslivet til folk i reviområdet. Reviret ligger i samme geografiske område som Setten-, Fjornshøjden-, Magnor- og Rømskog-revirene. Det siste ble vedtatt tatt ut i 2022, men det er flere gjenstående ulv i reviret. Det store antall revir i dette området påvirker lokalbefolkningens opplevde trygghet og bruk av områdene til beitenæring, jakt, friluftsliv og rekreasjon. En forutsigbar rovviltforvaltning som baserer seg på Stortingets forutsetning om å se på bestandsmålet som både en øvre og nedre grense for antall ulv i Norge, vil øke tilliten til forvaltningen og lokalbefolkningens trygghet og psykososiale helse. Nemndene viser til Stortingets energi- og miljøkomites uttalelse om at interesseavveiningene skal være av dynamisk karakter, samt at det ved vurdering av uttak skal legges vekt på om bestandsmålet som er vedtatt av Stortinget er nådd. Ulvbestanden ligger nå over vedtatt bestandsmål. Etter nemndenes oppfatning er hensynet til de belastningene og konflikten som er knyttet til grenserevirene Juvberget, Kockohonka, Ulvåa og det hel-norske reviret Mangen, herunder hensynet til konfliktredusering og økt tillit til forvaltningen av ulv generelt, samlet sett så tungtveiende at det danner rettslig grunnlag for uttak etter Naturmangfoldlovens § 18 først ledd, bokstav c.

Vilkåret om at det ikke foreligger andre tilfredsstillende løsninger.

Det vises til sekretariatets begrunnelse i saksframlegget side 29, hva angår drøfting av Naturmangfoldlovens § 18 annet ledd, om at det ikke må foreligge andre tilfredsstillende løsninger. Andre tilfredsstillende løsninger foreligger ikke, og vilkåret for uttak etter § 18 først ledd, bokstav c er dermed oppfylt.»

Votering:

Sekretariatets innstilling: 0 stemmer

Forslag fra Arne Haabeth, Benedicte Lund og Lise Hagen Rebbestad: 3 stemmer

Forslag fra Dagfinn Sundsbø, Håvard Jensen, Kjerstin Lundgård, Mari Gjestvang, Rune Øygarden, Jon Anders Mortenson og Truls Gihlemon: 7 stemmer

Vedtak

1. Om nemndenes myndighet

Rovviltnemndene i region 4 og 5 viser til den nasjonale målsettingen om 4-6 årlige ynglinger av ulv, der 3 av disse skal ha skjedd i revir som i sin helhet ligger i Norge. Ynglinger utenfor ulvesona skal medregnes. Der en del av reviret ligger i Sverige skal en yngling medregnes med en faktor på 0,5. De siste dokumenterte data om ynglinger fra nasjonalt overvåkingsprogram for rovvilt viser at det er registrert totalt 8 ynglinger i 2021. Av disse har 4 ynglinger forekommet i helnorske revirer og 8 ynglinger i grenserevir.

Rovviltnemndene anser med det at de har myndighet til å fatte vedtak om kvote for lisensfelling av ulv, jf. § 4 første ledd bokstav d og e, § 7 og § 10 i rovviltforskriften.

2. Kvote

Rovviltnemndene har fattet vedtaket på bakgrunn av siste tilgjengelige vitenskapelige kunnskap om ulvens bestandsstatus, jf. naturmangfoldloven § 8. Det foreligger betydelig kunnskap om den skandinaviske ulvbestanden, og føre-var-prinsippet, jf. naturmangfoldloven § 9, tillegges derfor mindre vekt. Rovviltnemndene anser at en kvote på inntil 26 ulver innenfor ulvesona med formål å ta ut alle individer i revirene Juvberget, Kockohonka, Ulvåa og Mangen ikke er til hinder for å nå bestandsmålet i 2023. Kvoten er avgrenset til å gjelde foreldreindivider og deres avkom som enda

ikke har vandret ut fra revirene. Statsforvalteren kan endre kvoten i tråd med oppdatert kunnskap om antallet dyr i reviret. Et slikt uttak vil ikke påføre bestanden en for stor samlet belastning, jf. naturmangfoldloven § 10, eller true overlevelsen av den skandinaviske ulvebestanden på lang sikt, jf. naturmangfoldloven § 5 og rovviltforskriften §§ 3 og 7. Hensynet til differensiert forvaltning er vektlagt i vedtaket, jf. naturmangfoldloven § 12. Nemndene anser ikke at naturmangfoldloven § 11 er relevant i denne sammenheng.

Nemndene viser til sekretariatets saksframlegg og anser at det er hjemmel for lisensfelling innenfor revirene Juvberget, Kockohonka, Ulvåa og Mangen etter naturmangfoldloven § 18 c. Det er her lagt vekt på det norske bestandsmålet, jf. naturmangfoldloven § 18 andre ledd andre punktum.

Rovviltnemndene vil sterkt anmode om at alle dyr i de 4 nevnte revirene tas ut slik at vedtatt kvote i størst mulig grad kan effektueres.

3. Lisensfellingsområde

Av hensyn til å sikre et effektivt uttak av dyr i revirene Juvberget, Kockohonka, Ulvåa og Mangen og samtidig redusere risikoen for å felle dyr som ikke tilhører reviret, fastsettes fellingsområdet av Statsforvalteren nærmere oppstart av lisensfelling. Fellingsområdet fastsettes med bakgrunn i siste tilgjengelige informasjon om områdebruk og kjent forekomst av andre ulver i nærliggende områder. Fellingsområdet kan endres av Statsforvalteren i løpet av fellingsperioden. Det legges til grunn at forutsatt merking av genetisk verdifulle individer i Setten-reviret gjennomføres før oppstart av uttak av ulv i Mangen-reviret.

Nemndenes begrunnelse for uttak av reviret Ulvåa

Vilkåret om å sannsynliggjøre at bestanden etter neste yngling fortsatt vil oppfylle det nasjonalt fastsatte bestandsmålet, jf nml § 5 og rovviltforskriften § 3.

Nemndene mener at ved uttak av grensereviret Ulvåa vil det fastsatte bestandsmålet fortsatt oppfylles i 2023. Det vises til siste bestandsrapport. Det er noe usikkerhet knyttet til beregningene, men historiske tall viser at det nasjonale bestandsmålet har vært opprettholdt over øvre del med god margin siden 2016. Det er 8 familiegrupper i 2022, herav 4 helnorske revir og 8 grenserevir, samt 5 helnorske revirmarkerende par. Det er derfor overveiende sannsynlig at bestandsmålet for ulv jf rovviltforskriften § 3 første ledd vil nås i 2023, ved uttak av grensereviret Ulvåa, i tillegg til uttak av revirene Juvberget, Kockohonka og Mangen. Uttak av 3 grenserevir vil ikke gå på bekostning av målet om minst 3 helnorske ynglinger, jf rovviltforskriften § 3 første ledd 3. punktum.

Vilkåret om at felling ikke truer bestandens overlevelse, jf. naturmangfoldloven § 18 andre ledd

Etter nemndenes vurdering kan det under de samme forutsetningene tas ut ett revir, Ulvåa, i tillegg til tre andre revir gjennom lisensfelling innenfor ulvesona. Samlet kvote innenfor ulvesona vil med dette være 26 dyr (medregnet Mangen, se egen begrunnelse). En økning på 14 dyr ut over sekretariatets innstilling vil ikke true bestandens overlevelse.

Nemndene viser til at en kvote i region 4 og 5 på totalt 40 ulver (14 utenfor og 26 innenfor sona), sammen med annet kjent og forventet uttak i Norge i 2022/23, forventes å gi en nedgang i den norske delbestanden. Uttaket vil likevel ikke bringe den norske delen av bestanden under bestandsmålet.

Etter nemndenes vurdering vil heller ikke forventet uttak i Norge og Sverige samlet sett bringe den sør-skandinaviske bestanden under referanseverdien for gynnsam bevarandestatus på 340 individer. Ut fra dette mener nemndene at et slikt uttak heller ikke vil true bestandens overlevelse og dermed foreligger hjemmel for uttak jf. naturmangfoldloven § 18, andre ledd 1.pkt.

Andre offentlige interesser av vesentlig betydning, jf nml § 18 c.

Ivareta hensynet til beitenæringen og distriktpolitiske interesser

Innenfor reviret Ulvåa er det beitedyr i og rundt reviområdet. Alt av sau og det meste av storfe går innenfor inngjerdede arealer. Det går noe storfe fritt på utmark i nærheten av reviret, sør for rv.25 i Elverum kommune.

Nemndene viser til sekretariatets vurdering av ulemper og belastning for beitenæringen som gjør seg gjeldende innenfor ulverevir. Beitebruk som ikke får nyttiggjort hele utmarka fører til matsvinn og bidrar til avvikling av kulturlandskapet. I sin konsekvens har dette betydning for næringsgrunnlag og bosetting i hele landet. Hensynet bør tillegges stor vekt i en samlet vurdering av hjemmelsgrunnlaget etter naturmangfoldloven 18 c.

Jakt

Innenfor reviret Ulvåa er det både småviltjakt og storviltjakt. Nemndene viser til sekretariatets vurdering av belastninger for jegere og rettighetshavere som gjør seg gjeldende innenfor ulverevir, og at disse belastningene bygger opp under konfliktene knyttet til ulveforvaltningen. Ulvåa er ikke noe unntak for jaktutøvelse. Redusert jaktutfoldelse tillegges noe vekt i en samlet vurdering av hjemmelsgrunnlaget etter naturmangfoldloven 18 c.

Lokalbefolkningens trygghet og psykososiale forhold

Nemndene viser til sekretariatets saksframlegg der det framgår at ulvekonfliktene til en viss grad handler om utrygghet, bekymringer for barn/hunder/egen person og innskrenkede muligheter for friluftsliv og jaktutøvelse. Ulvåa-reviret ble registrert første gang i 2019/2020 og siden har dette vært en del av befolkningens hverdag. Dette utgjør en stor belastning i så vel dagligliv som i utførelsen av jakt og friluftsliv. Dette forholdet bør tillegges stor vekt i det samlede hjemmelsgrunnlaget etter nml 18 c.

Konfliktdemping og tillitt til forvaltningen

Ulvåa-reviret har, som vist til ovenfor, betydelig negativ påvirkning på hverdagslivet. Det er påvist at konfliktene knyttes til beitenæring, jakt, friluftsliv og lokalbefolkningens trygghetsfølelse. Økt konfliktnivå svekker tilliten til forvaltningen. Dette er av betydning når fellingstillatelse skal vurderes. En forutsigbar rovviltforvaltning vil virke konfliktdempende og øke tilliten til forvaltningen. Uttak av Ulvåa-reviret vil bidra til dette, uten at det vil utfordre bestandsmålet og ligge innenfor Stortingets føringer.

Nemndene viser til Energi- og miljøkomitèens uttalelse om at interesseavveiningene skal være av dynamisk karakter samt at det ved vurdering av uttak av rovvilt iht. naturmangfoldloven § 18 c annet ledd 2.pkt, skal legges vekt på om bestandsmålet som er vedtatt i Stortinget er nådd. Ulvebestanden har i flere år sammenhengende ligget over bestandsmålet. Dette senker terskelen for uttak etter nml § 18 første ledd bokstav c. Nemndene mener derfor at bestandssituasjonen støtter opp under at vilkårene i naturmangfoldloven § 18 første ledd, bokstav c er oppfylt.

Nemndene viser til at man med uttak av Ulvåa-reviret i tillegg til tre andre revir, tar sikte på å forvalte bestanden innenfor bestandsmålet og at et slikt uttak ikke anses å true bestandens overlevelse. Videre er ingen av ulvene i de aktuelle revirene genetisk viktige. Nemndene anser med det at vernehensynet også er ivaretatt.

Etter nemndenes oppfatning er hensynet til de belastningene og konfliktene som er knyttet til Ulvåa-reviret, samt hensynet til konfliktdemping og økt tillitt til forvaltningen av ulv generelt, samlet sett så tungtveiende at det danner rettslig grunnlag for felling etter naturmangfoldloven § 18 første ledd, bokstav c

Vilkåret om at det ikke må foreligge andre tilfredsstillende løsninger, jf nml § 18 annet ledd 1.pkt Det vises her til sekretariatets begrunnelse gjengitt i saksframlegget side 29, hva angår drøfting av nml § 18 annet ledd om at det ikke må foreligge andre tilfredsstillende løsninger. Andre tilfredsstillende løsninger foreligger ikke, og vilkåret for uttak etter nml § 18 første ledd bokstav c er dermed oppfylt.

Nemndenes begrunnelse for uttak av reviret Mangen.

Uttaket av det helnorske reviret Mangen vil føre til at samlet uttak bidrar til at en nærmer seg det fastsatte bestandsmålet, men fortsatt innenfor rammen av 4-6 revirhevdene par, hvorav mint 3 helnorske. Mangen-reviret var en del av rovviltnemndenes forslag til uttak for 2022 etter forslag fra

Statsforvalteren. Dette ble endret i departementets behandling som følge av nærheten til Settenreviret og faren for at genetisk viktig ulv fra dette reviret skulle tas ut ved en feil. Det vises det myndighetenes forutsetning om bemerkning av ulv i Settenreviret. Dette er ikke gjennomført, og rovviltnemndene forutsetter at det skjer i forbindelse med gjennomføring av uttak vinteren 2023. Vilåret om at felling ikke truer bestandens overlevelse, jf. Naturmangfoldlovens § 18, andre ledd. Det vises til framlagt dokumentasjon på antall individer i den sør-skandinaviske ulvestammen. Det foreslåtte uttak av 3 grense-revir og ett helnorsk revir, Mangan, vil samlet sett ikke bringe den samlede stammen av ulv i Norge og Sverige under referanseverdien for «gymsam bevarandestatus på 340 individer.

Vurdering av hjemmelsgrunnlaget i Naturmangfoldlovens § 18, bokstav C.

Ivareta hensynet til beitenæringen.

Innenfor reviret Mangan er det beitedyr i og rundt reviområdet. Husdyr holdes på inngjerdet område, men dette er ikke til hinder for angrep fra ulv. Det vises i denne sammenheng til at ulv drepte 30 sau innenfor godkjent rovdrygjerde i Marker sommeren 2021. Nemndene viser også til at beitebrukere som ikke får nyttiggjort utmark, fører til matsvinn og uheldig avviking av tradisjonelt kulturlandskap. Dette har vesentlig betydning for de distriktpolitiske og samfunnsmessige interesser som skal vurderes iflg hjemmelsgrunnlaget etter Naturmangfoldlovens § 18 C.

Jakt.

Innenfor Mangan er det småvilt- og storviltjakt. Nemndene viser til sekretariatets vurdering av belastningen for jegere og rettighetshavere som gjør seg gjeldene innenfor ulverevir, og at disse belastningene bygger opp under konfliktene knyttet til ulveforvaltningen. Det vises til at redusert jaktutfoldelse tillegges vekt i en samlet vurdering av hjemmelsgrunnlaget etter Naturmangfoldlovens § 18 c.

Lokalbefolkningens trygghet og psykososiale forhold.

Mangan-reviret gir betydelig negativ påvirkning av hverdagslivet til folk i reviområdet. Reviret ligger i samme geografiske område som Setten-, Fjornshøiden-, Magnor- og Rømskog-revirene. Det siste ble vedtatt tatt ut i 2022, men det er flere gjenstående ulv i reviret. Det store antall revir i dette området påvirker lokalbefolkningens opplevde trygghet og bruk av områdene til beitenæring, jakt, friluftsliv og rekreasjon. En forutsigbar rovviltforvaltning som baserer seg på Stortingets forutsetning om å se på bestandsmålet som både en øvre og nedre grense for antall ulv i Norge, vil øke tilliten til forvaltningen og lokalbefolkningens trygghet og psykososiale helse. Nemndene viser til Stortingets energi- og miljøkomites uttalelse om at interesseavveiningene skal være av dynamisk karakter, samt at det ved vurdering av uttak skal legges vekt på om bestandsmålet som er vedtatt av Stortinget er nådd. Ulvebestanden ligger nå over vedtatt bestandsmål. Etter nemndenes oppfatning er hensynet til de belastningene og konfliktene som er knyttet til grenserevirene Juvberget, Kockohonka, Ulvåa og det hel-norske reviret Mangan, herunder hensynet til konfliktdemping og økt tillit til forvaltningen av ulv generelt, samlet sett så tungtveiende at det danner rettslig grunnlag for uttak etter Naturmangfoldlovens § 18 først ledd, bokstav c.

Vilåret om at det ikke foreligger andre tilfredsstillende løsninger.

Det vises til sekretariatets begrunnelse i saksframlegget side 29, hva angår drøfting av Naturmangfoldlovens § 18 annet ledd, om at det ikke må foreligge andre tilfredsstillende løsninger. Andre tilfredsstillende løsninger foreligger ikke, og vilåret for uttak etter § 18 først ledd, bokstav c er dermed oppfylt.»

4. Lisensfellingsperiode

De ytre rammene for lisensfelling er 1. januar til 15. februar 2023. Av hensyn til behovet for et best mulig kunnskapsgrunnlag om revirer før lisensfelling starter og risiko for felling av andre dyr enn de som tilhører revirene, fastsettes fellingsperioden av Statsforvalteren nærmere oppstart av

lisensfelling. Statsforvalteren kan både utsette oppstart av lisensfelling og avslutte denne selv om ikke alle dyr tilhørende revirene er felt. Hensikten er å legge til rette for et effektivt uttak av dyr tilhørende revirene Juvberget, Kockohonka, Ulvåa og Mangen, samtidig som risikoen for felling av dyr som ikke tilhører revirene reduseres.

5. Forholdsregler for å unngå felling av genetisk verdifulle individer

Ut fra dagens kunnskap anser rovviltnemndene å ha tatt de forholdsregler som skal tas for å ivareta genetisk verdifulle individer. Dersom ny kunnskap om slike individer skulle tilkomme, kan Statsforvalteren gjøre det som er nødvendig for å redusere sannsynligheten for at disse felles.

6. Vilkår for deltakere i lisensfelling

Jeger plikter å holde seg oppdatert om status for lisensfelling under fellingsforsøk. Statsforvalteren oppretter en kvotetelefon som gir jegeren opplysning om antall felte dyr og hvor mange dyr som gjenstår på kvoten. Jeger plikter også å registrere seg som bruker av Statsforvalterens løsning for SMS-varsling om status for lisensfelling.

Vedtaket er fattet med hjemmel i § 10 i forskrift om forvaltning av rovvilt av 18. mars 2005, jf. § 18 i lov om forvaltning av naturmangfold av 19. juni 2009. Dette vedtaket er et enkeltvedtak og kan påklages i medhold av forvaltningsloven kapittel VI, senest innen 3 uker etter at vedtaket er gjort kjent.